

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: A mihez a gazdának érteni kell. Cyankáli.

— A hazai komlótelepekről. — Egy érdekes méhészeti vívmány. Szentgyörgyi Lajos. — Különfélék a kolozsvári állatkiállítás köréből. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés 1882. jul. 27-én. — Értesítés a n.-enyedi vinczellér-képezdéről. — Egyveleg: Értesítések. Aratási idők. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

A mihez a gazdának érteni kell.

IX.

(Folytatás.)

Nem régiben két esetem volt. Egy nehéz testű havasi tehénél mindkét mellső lábának körmei meggyuladtak, a távoli legelőre való megerőltető járás mián. Mikor először láttam a beteget fölgörbített háttal állott az istállóban, mellső lábai reszkettek, helyből megmozdítva alig tudott lépni és majdnem csak a vállból mozgatta lábait, úgy típegett, mintha mankókat használna; a csülkök melegebbek, nyomásra fájdalmasak voltak, a sark vánkosa tája duzzadt és piros; sokat fekszik és legelőbbször térdelve eszik. Pár nap multával a hátsó lábak csülkein is föllépett a baj, mikor is alig tudott mozdulni a szegény pára. Étvágya megcsappant, a fényes száraz és meleg lett, a szőrözet borzas és fénytelen; a bélsár száraz és ritkán ürítetik; a vizelet kevés, olyan színű, mint a sör és habzó: mindezekből láttam, hogy a láz van jelen, mire különben a tej elapadásából is lehetett következtetni.

Gyógyeljárásom következő volt: legelőször is mind a négy lábat a bokáig hideg vízbe áztatott ronggyal becsapattam és napközben folyton locsoltattam; éjjelre levenni kellett a rongyokat és reggel újból kezdődött a locsolás. A láz ellen tulajdonképpen itt nem kellett semmit tenni, mert hát az a helyi bajjal szintén megszűnt volna — mégis az állat csillapítása végett és hogy az étvágyat is föntartsuk, rendeltem: 1 liter hideg vízben 150 gramm keserű só, 10 gramm salétrom só és

20 gramm ürmőfüport összerázva, délelőtt és délután egy-egy ilyen adagot beönteni.

Négy nap elteltével, a hideg víz szorgalmas alkalmazására, csak a mellső bal lábbal sántított a tehén, de a meleg márt itt sem volt észlelhető; a külső csülök sark vánkosa azonban duzzadt, nagyon puha, nyomásra nagyon érzékeny volt és az előbbi piros szín halványra változott.

A duzzadt helyre beszurva, a geny, mely ott már összegyűlt volt, kifolyattam; az így keletkezett üreget naponként kétszer 2%-os karbolsavas vizes oldattal kifecskendeztettem és a lábvéget a ronggyal bekötöttem, hogy a trágyalé s egyéb piszok meg ne ártson. — Pár nap elmúltával az elvált szarurészeket a pataszaggatóval és olló segítségével szépen eltávolítottam és a műtét helyét naponként megújítva 2% karbolsavas olajba mártott koczhengerkével megrakva, alkalmas erősséggel segítségével, nyomkötést alkalmaztam. Így bátran megállott lábán a beteg és a csak gyenge szarúval borított lágy részek a rendes helyzetben visszatartottak.

Ha műtét alkalmával netalán vérzés állana be és az elvált szarurészek eltávolításával, a lágy részek egészen csupaszon maradoának, akkor csináljunk rézgaliczból összehúzó oldatot (1 sulyrész rézgalicz, 10 sulyrész vízre) és ebbe mártva koczhengereket: tegyük meg az első kötést, a mely azután két napig is rajta maradhat; ezen első kötés levétele után csak úgy kötünk tovább, mint fentebb láttuk, akár genyed a műtét helye, akár nem — mikor is száraz.

Két hét multával a gyógykezelést beszüntettem, miután a tehén egészen tisztán, jól járhatott.

A második eset már sokkal körülményesebb volt. Egy igás kanczát hoztak volt be, még pedig nagy nehezen, miután csak három lábon ugrált, a mellső jobb patával alig hogy a földet érintette. Meguéztem és nagyon kevés reménnyel togtam a gyógykezeléshez.

A kocsis kimondása alapján előbb elmondom a betegség kezdetét és lefolyását a behozatalig és csak azután írom le, hogy hogyan nézett ki, mikor először megláttam. Körülbelül 8 héttel ezelőtt — így szólott a nőta — egyszer csak sántítani kezdett a kanca, nagyon kimélte patáját, a mely meleg és nyomásra érzékeny volt; a gazda egy hétig mindennap a vízbe állította a lovat, mire a melegség elmúlt, nem sántított olyan nagyon és azután — be is fogtuk és úgy a hogy szántottunk vele; azonban az országúton folyton sajnálta azt a lábát, néha-néha nagyokat biccentett. Talán négy nap előtt a pártán csak megduzzadt a bőr, ott a hol látszik kifakadt és sok sárga materia folyt ki.

A mikor én kézhez kaptam a beteget, a pártának beloldalán, egy dió nagyságu lágyas duzzanatot és ezen három, tollszár nagyságu lik volt; a likakon át kutasszal be a szarutok alá, különböző irányban, igen mélyre lenyulni lehetett, mikor is csontot is éreztem azonban sima felülettel; a likakon át kifolyó geny sűrű, tiszta és csak gyengén szagos volt. A csontok tehát még nem voltak megtámadva, mely esetben a kutasszal nem sima, hanem érdes, göröngyös, kemény alapot érezhettem volna és a kifolyó geny higabb, bűdösebb és csont törmelékkel kevert lett volna.

Az ilyen és hasonló kétes esetek gyógykezelése szorosan véve nem tartozik reánk; miután azonban az általam, a jelen esetben eszközölt eljárás igen egyszerű és eredményes volt — leírom: anélkül, hogy azt hasonló eseteknél mindig biztosnak és követendőnek állítanám. Eljárásom a következő volt: alkalmas vékony csövű fecskendővel az említett likakon át, naponként kétszer, gondosan kifeccskendettem a lágy részekben levő geny járatokat, 3%-os karbolsavas vízzel; minden nap félóraig 1%-os karbolsavas vízzel egy cseberben láb fürdőt rendeltem és mindenkor 2%-os karbolsavas olajba mártott köcszöt rakva az illető duzzadt részre, puha ronggyal az egész patát bekötöttem. A beteg állat jó bőven és tisztán lett almozva és a mikor az idő megengedte, délelőtt és délután félóraig csendes lépésben jártattam. A geny kifolyás nap-nap után kevesebb lett; egyik járat a másik után kitöltődött — miről a kutasz segítségével lehetett meggyőződni — a likak egymás után beforrtak; a beteg fájós lábával napról-napra kevesebbet sántított és 2½ hónap elteltével egészen helyre állott. Ma is dolgoznak vele és csak a pártán visszamaradt kemény duzzanat árulja el az egykori nagy bajt.

Cyankali.

A hazai komlótelepekről.*)

Az állami vegykezisérleti állomás vezetője a hazai komlótelepekről a következő jelentést terjesztette a m. kir. földművelési miniszter elé:

I. A Nagy-Küküllő-mente. (Segesvár és vidéke.)

Az erdélyországi komlótermelés gócpontja kétségen kívül Segesvár, általában a Nagy-Küküllő völgye. Alkalmassá

*) A „Földmiv. érdekeink”-ből átvéve.

teszi erre mind védett fekvése és meglehetősen állandó hőmérséke, mind talaja, mely főképen homokkal kevert és sok humust tartalmazó agyagból áll.

A komlótenyésztők korán és későn érő komlót tenyésztenek. A gyökerek főképpen Saazból és Württembergből kerültek. A termelők nagyobb része azonban a korán érő komlót kikapuztatja és későn érővel helyettesíti, mert azt tapasztallák, hogy a korán érő legtöbb esetben még a szüret előtt megpenészesedik.

A komló művelésmódja a rendes. A gyökerek ősszel betakarítatnak és az új oldalhajítások tavasszal megnyesetnek. A komlótelepítvények a 2—4 évben trágyáztatnak részint állati, részint ásványi trágyával (hamu és foszfát.)

A termelők legnagyobb része a növényt az ismert komlókarókra engedi fölfutni és Segesvár környékén csak két termelő létezik, ki ezen módszertől eltérő alkalmaz. Az egyik Keszler Dániel telepítvényén ember nagyságu karókat használ, melyek egymással vastag sodronyokkal állanak összeköttetésben. Az ültetvény ily módon alacsony földtől sétányokat képez, melyeknek oldala és teteje komlóból áll. Ezen módszer előnye abból állna, hogy olcsóbb és hogy szüret alkalmával a furtok könnyen szedhetők, mert nem kell a hosszú nehéz karókat a földből kiemelni, hátránya pedig — véleményem szerint — az, hogy a karók alacsony volta a komló terjeszkedését meggátolja és a termés mennyiségét csökkenti.

Hasonló elvből indul ki azon módszer is, melyet Steinburg, segesvári termelő, alkalmaz, de kivitele czélszerűbb, a mennyiben hosszabb karókat köt össze sodronyokkal.

A komló szárítása legtöbb esetben még primitív módon történik, a mennyiben szárító helyül gyakran padlás, kocsiszin vagy ilyen czélra adaptált akol szolgál. Csak kevesen építettek eddig tulajdonképeni szárító házakat. A szárító rámkat (Hürden) náddal vagy zsineghálóval vannak ellátva.

A komló minősége mindenütt, hol azt okszerűen szárítják és a hol későn érő komlót tenyésztnek, igen jó. A korán érő, mint azt már említettem, legtöbb esetben penészes.

A komlótenyésztés az egész vidéken már meglehetősen lábra kapott. Segesváron eddig 33 egyén foglalkozik vele. Az itteni komló által elfoglalt terület 20 hold és 250 négyszögöl. Az évi produkció 60 és 80 métermázsa között változik.

Héjasfalván Cseh és Stein bírnak igen okszerűen kezelt 5 holdnyi komlótelepet, külön — elég czélszerűen — berendezett szárító házzal. Eredményeik igen jók, már csak azért is, mert főképen későn érő komlót tenyésztnek. Évi termésök körülbelül 30 mázsa tehető. Ugyanitt van Horsea, segesvári közjegyző ültetvénye is, mely igen jónak mutatkozik, de igen sok vad komlótól van körülveve, mi az ültetett komló degenerációját okozhatja.

Keresden Bethlen grófnak, Királyhalmán Petki Ferencznek vannak telepítvények.

Ezelőtt Kohalmon is volt két komlótenyésztő: Lang és Schiller, kiknek komlóik hír szerint jól állottak. Ezek a telepít-

vények azonban elpusztultak, mert Schiller megbukott és Láng elköltözött.

Nyugotfelé a Nagy-Küküllő mentén már többé nem találkozunk komlóval. Kivétve Medgyest, hol azonban a komlót csak próbaképen, bár jó eredménnyel tenyésztik az ottani földmives iskolában, aligha lesz itt a komlónak jövője, mert a völgy szűk és az areál $\frac{3}{4}$ részén szőlőt termesztenek, $\frac{1}{4}$ része pedig csak kukoriczát terem, vagy rétre alkalmas.

A N.-Küküllő mentén a komlótenyésztés Székely-Udvarhelyig terjed.

Székely-Kereszturon Kozma Ferencz tanár 1600 □ ölnyi telepítvénye igen jó karban van, talaja 4—5 lábnyi mélységre erősen humus tartalmu agyagos, márgás. Komló-száritója a dívatban lévő komlószáritók mintájára épült.

Keresztur közelében, Rugonfalván, Jedy Lajos, Ádám Dénes és Sebesi birnak komló-telepekkel: Sebesy a későn érő (őszi) komlót czélszerűen termesztii.

Székely-Udvarhelyen hárman: u. m. Koncs György, Gergely Ferencz és Csép Lajos foglalkoznak komló-tenyésztéssel; a tenyésztési módban, főképen pedig a szüret utáni kezelésben, itt még némi hiányok tapasztalhatók.

II. A Maros-mente.

A Maros mentén csak három komló-ültetvényről van tudomásom. Az egyik Battóé Borberekén, Al-Vincz közelében, a másik Háporton van gróf Busseul és a harmadik Csekelakán. Maros-Ludas mellett, báró Kemény Géza birtokán.

Ez utóbbi egy holdnyi minta-ültetvény, egy minden oldalról védett völgykatlanban fekszik; talaja, csak egyes foltockák kivételével, erősen humus tartalmu, márgás agyag. Az itt termesztett komló őszi, későn érő, csak körülbelül 70 tő korán érő jutott bele véletlenül. A rendes magasságu, de csekély számu komló-rudak vastag (telegraf) huzalokkal vannak felső végükön egymással összekötve; ezen vizirányos vastag huzalokról vékony vassodronyhuzatok mennek le függőlyesen az egyes komlótökhöz, melyeken a növény felfut. A komló-száritó készülöben van.

A csekelaki 1 holdnyi ültetvény 1880-ban 8 m.-mázsa komlót termelt.

(Vége köv.)

Egy érdekes méhészeti vívmány.

Még egy éve sincs egészen, hogy az erdélyrészi fiatal méhész-egylet mozgó férfi behatóbban kezdék tanulmányozni az újabb szerkezetű méhlokot, rontva, bontva, javítva, építve, a szerint, a mint meggyőződtek egyik vagy másiknak czélszerű vagy czélszerűtlen volta felől — s ma már a sok gondolkodás és lelki tusakodásnak kívánt eredményét lehetünk szerencsések constatalhatni.

Tisztelt ügyfeleink bizonynyal emlékezni fognak még mőhészeti estélyeink viselt dolgaira s ezek közt mindenek fölött, a különböző méhlokot illető igen érdekes eszmecserekre, hasznos vitákra — s a végén még némi várt megállapodás formára is.

Constatálva volt bizonyos méhlokokban való megállapodás, közé téve helyi napilapjainkon kívül e hivatalos közlönyünkben — az Erdélyi Gazdában — is a végeredmény a megválasztott mőméhlokok megnevezése. Szóval, az egylet előjárósága igyekezett jó lélekkel megtenni mindent, hogy tisztelt tagjait kedvre s az ügy iránti lelkesedésre buzdítsa.

Az estélyek befejeztével kissé csendesebb lett a munkálkodás, a szorosabban vett belügyek végn igénybe a mozgó erejét; mindazonáltal a cél felé törekvést egy perczig sem téveszték szem elől az illetők.

A méhészeti eszközök legfőbbje: a mőméhlokok minél olcsóbban való előállittatása foglalkoztatta nagyon sok ideig néhányunkat; de óhajtott eredményre jutni mégis vajmi nehezen lehetett!

Mint hogy azonban a jó ügyet még egy láthatatlan kéz is szokta intézni, úgy történt itt is. A gondviselés megmutatta az útát, állított embert, a ki ezen is segítsen.

Ez ember a helybeli m. kir. alügyész Bodor László ur, ki teljes igyekezettel munkál arra is, hogy nemzetgazdaszatunk mőméhészeti ügye fényre derülhessen; a mennyben itt, az ő felügyelete alatt levő fegyenczek által kitünően készített méhészeti eszközök, — de különösen a már ismerttetett — s sokak által ismert is kettős fekvő s csak a legközelebbi napokban munkába vett hármas álló Dzierzon—Berlepsch méhlokok készítése útján elérni lehetségesnek tart.

E hármas állókat tartjuk mi valóságos vívmánynak, mint hogy egy ilyen méhlok egyleti tagoknak csupán 6 frt 50 krba jő és pedig olyan kiállítással, mely ellen a legszigorubb kritika sem nyithatja föl száját.

Ezek a méhlok arra a mintára készítvék, melyet Ábu egyleti altitkár és Voith egyl. ig. alelnök combinált és melyet Voith ig alelnök az épen most ülésező Budapesti méhészeti vándorgyűlés elé — közszemlére — ki is állított.

Egy oly méhlok ez, mely három oldalról, tenyérnyi szélesen kitömhető, hogy így — hidegtől menten — egészen szabadban is kitelelhessenek benne a méhcsaládok.

Hogy e méhlok minden tekintetben, teljes megelégedésével fog találkozni ügyfeleinknek: kétséget nem szenvedhet; mert a röplük felőli oldalra és ajtókra alkalmazott szelelő lyukakkal könnyen szállíthatókká is tétettek.

Szóval, oly kifogástalan szerkezetűek s így tökéletesek e méhlokok, miszerint méltán megérdemlik, hogy minden mőméhészetre vágó ügytársunk rendeljen belőlük legalább egy darabot 6 frt 50 krral. (Nem egyleti tagok 7 frtért kaphatnak egy ily hármasat.)

A kik tehetik, előre is megtekinthetik a bel-farkasutczai kir. fegyház nagy munkatérmeiben.

Nagyon ajánljuk, hogy nagyobb tanintézetek, tanító egyleteink s azok körei, tanító- és tanítónőképezdeink, egyes vidékek központját képező városok s illetve nagyobb községek egy-egy példányt — ideje korán — megrendeljenek, hogy az ügyész ur készítették tekintetében magát tájékozhasssa s a már említett megrendeléseknek eleget tétethessen.

A Budapesten kiállítottnál még annyiban tökéletesebbek a most készületek és ezután készítenők, hogy a szellőztető lyukakon kívül, ezeknek külső-belső fala deszka s ezek közé jő a fönnehlített töltelék, mely töltés tetszés szerint meg is újítható vagy lerokkanás esetén kipótolható a tulajdonos által; míg az Albu--Voith kombináció külső burka: szalma, mihez egér könnyen férhet s minden baj könnyebben érheti; ezeket pedig kellően meg is festhetvén, egy emberi életen keresztül használhatók.

(Egyszeri — itteni — befestés 25 krral drágítja a méh-lakot.)

Legközelebről még az a czélszerű módosítás is tétetve rajta, hogy a röplyukak közé félkör alakú fekete pléhlapok alkalmaztatnak, hogy a méhc-aládék egymáshoz átsétálhatásának gát vettessék; alól pedig, az etető ürbe lejáró deszkán levő két nyílás, szükség esetére — igen könnyen tolató — fazárral láttatik el.

A megrendelési közvetítést alólirt is szives készséggel teljesítendő egyleti üggyársai részére, még csak annyit említve föl, hogy a kettős fekvők is — régebben jelzett árban — t. i. a négyajtósok 5 frtért s a kétajtósok 4 frt 50 krért (két-két méhcsalád számára) szintén a lehető legnagyobb pontossággal készíttetnek és küldetnek meg egyleti tagoknak.

Természetesen a szállítási költséget a megrendelő hordozza.

Kolozsvár.

Szentgyörgyi Lajos,
egyleti főtitkár.

KÜLÖNFÉLÉK A KOLOZSVÁRI ÁLLATKIÁLLÍTÁS KÖRÉBŐL.

— **Az első fecske!** A legeslegelső bejelentést, mely az erdélyi gazd. egylet titkari hivatalához érkezett, Krasznava városa tette, midőn annak rendje és módja szerint tudatá, hogy kiváló tenyészbikáját szándékozik bemutatni. Bár a többi bejelentés is mihamarább érkeznek, mert a helyek beosztása s számos más teendőnek elintézése felette kívánatos teszi, hogy a rendező bizottság idejekorán legyen tájékozva.

— **Egy kis statistika.** Az állatkiállítási sorsjáték mind a 8000 sorsjegye szét van küldve és pedig a mint értesülünk, az expedíció következőleg oszlik el: kolozsvári hivataloknál és kereskedőknél 2800 drb.; erdélyrészi gazdasági egyleteknél 500 drb.; vidéki kereskedőknél 1300 drb., végre az állatkiállítási szakosztály tagjainál 2600 drb. Az érdeklődés már is nagymérvű: ki a páros, ki a páratlan számba veti bizalmát; de mindenki csak egyre vágyik: a főnyereményre, a pompás tenyészbikára és csak az, a ki nagyon szerény, a két fejős tehénnel vagy tán még a lóval is megelégszik.

— **Utánzásra méltó tett!** A derék szolnok-dobokamegyei gazd. egylet, mely oly nagy buzgóságot fejt ki áldásos működésének minden terén, ötven forint jutalmat bo-

csátott a kolozsvári első tenyészállatkiállítás rendező bizottságának rendelkezésére azon kikötéssel, hogy az egy szolnok-dobokamegyei 30 holdnál kisebb birtok tulajdonosa által nevelt 3 éves legszebb tehénborjuna jutalmazására fordítassék; megjegyezvén, hogy az illető hatóságilag igazolni tartozik, miszerint a borju saját nevelt állatja. Ha e nemes példát szűkebb hazánk többi gazdasági egyletei követnék, egyfelől saját körükben tetemesen járulnának a verseny felkeltése által az állattenyésztés emeléséhez, másfelől a kolozsvári kiállításnak általános erdélyrészi jellegét is megalapítani s biztosítani segítenék!

— **Kedvező alkalom.** A kolozsvári tenyészállatkiállítás rendezői azon kedvezményt eszközölték ki a m. kir. államasutak és a szamosvölgyi vasut t. főgazgatóságától, hogy minden Kolozsvárra utazó ki a rendezőség által kiállított vasuti „Igazolási jegy“-et felmutatja, ugy a II-ik, mint a III-ik kocsiosztályon egy harmadrész ($33\frac{1}{3}\%$) díjelengedést nyer. Ezen igazolási jegyet a rendező bizottság mindenkinek bérmentve küldi meg, a ki saját nevére szóló „Állandó belépti jegy“-et vált. E jegynek ára 2 frt és a kiállítás öt napi tartama alatt tulajdonosa által bárhányszori belépésre használható. A vasuti kedvezmény kombinálva ezen belépti jeggyel a vidéki látogatóknak tetemes megtakarítást biztosít; így például a ki Csucsáról jön Kolozsvárra annak (a rendes díjt számítva) belépti jegye ingyenbe esik, a Maros-Vásárhelyről vagy Gyula-Fehérvárról érkezőnek még ezen felül vagy két forintja zsebében marad, mely előny természetesen a nagyobb távolsággal még inkább növekszik. Azért használja fel mindenki, kinek szeptember második felében Kolozsvárt dolga van, e kedvező alkalmat és látogassa meg a minden tekintetben sikerülmi ígérkező kiállítást!

— **Az állatkiállítási sorsjáték** iránti érdeklődést és áldozatkészséget fényesen bizonyítja azon tény, hogy a nyermények tetemes része önként felajánlta a dományokból gyűlt össze. Így az első főnyereményt: az erdélyi fajta tenyészbikát, valamint a nyolczadikat: egy mező-hegyesi sertés-kant Br. Kemény Gábor földmívelési miniszter uró nmlgának köszönheti a rendező bizottság; 1 kost és 5 merino negretti juhok Br. Bánffy Albert adott, a 2 éves bivalúszót, a fekete juhokat és az órákaptárt Br. Bánffy Ádám ajánlotta fel; Szabó József és Sigmund Dezső sertésekkel, Bárány Ernő egy Romaszkan félvér kossal járultak az üdvös célhoz. A 15 másodrendű nyermény: a sok szép fázán, lud, tyuk és galamb mind ajándék a Bárány Ádámé, Bárány Ernő és Bárány Ádám bőkezűségéből. Az itt fel nem említettek vétel útján szereztettek be: az állatok leghirnevesebb tenyésztőinktől, az eszközök pedig részben a kolozsvári Ditrich, részben a bécsi Pfanhauser cégétől.

— **Lóvásár és lóárverés.** A kiállítás alkalmával szeptember 23-án délelőtt 10 órakor lóvásár és lóárverés is fog-

tartatni, mely főleg azért bir nagy fontossággal, mert a rendező bizottság felkérése folytán azon a cs. és kir. remondázó bizottság is meg fog jelenni nemcsak remondákat óhajt ott beszerezni, hanem a bilaki cs. és kir. csikótelep részére 2—3 éves jó minőségű csikót is kész a lehető legmagasabb árakon magvásárolni. A lóvásáron a program értelmében mindenki részt vehet, — tehát a nem kiállító is — ha az elővezetett lóért az 1 frt engedély díjat lefizeti, kiállító e díj alól fel vannak mentve. A rendező bizottság 16 megyei s 35 városi hatósággal tudatta a vásár megtartását, hogy egész országrészünk és a szomszédos Szilágymegye lótenyésztői is hivatalosan értesüljenek ezen előnyös piacról. —

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1882. július hó 27-én.

Tartatott alelnök Szabó József elnöklete alatt, jelen voltak: Gróf Bethlen Gergely, Filep István, Tauffer Ferencz, Sárosy Pál, Demeter Károly, Nagy Lajos, Szentgyörgyi Lajos, Mósa Sámuel, Dr. Szentkirályi Ákos, Vörös Sándor, Molnár Sándor, egyleti ügyvéd és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

160. A június 24-iki ülés jegyzőkönyve tudomásul szolgálván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Tauffer Ferencz, Filep István és Sárosy Pál tagtársak kéretnek fel.

161. Titkár jelenti, hogy alapító tag Gróf Kornis Albert elhalálozott — sajnos tudomásul szolgálván, szokás szerint az egyleti pénztárral tudatandó lesz.

164. Nagy-enyedi vinczellér-képezde igazgatósága 48. sz. a. tudatja, hogy ösztöndijasaink Fekete Kálmán és Borsos Ákos minden tekintetben a többi tanulók megett állottak és a jótéteményre nem érdemesek — választmány megütközéssel értesülvén pártfogoltjainak hanyagságáról, az ösztöndíjat azonnal beszünteti s a jövő tanévre újból kihirdeti.

165. Egyleti ügyvéd Molnár Sándor néhai Tompa Károly volt egyleti ügyvéd irodájából átvett ügyiratokról jelentést tesz — a terjedelmes jelentés összes mellékleteivel az elnök, Dávid Antal, Tóth Zsigmond, titkár és pénztárnokból álló u. n. hátralelti bizottságnak adatik ki érdemleges tárgyalás és annak idején való jelentés tétel terhe alatt.

166. Ministerium 21,500. számhoz a feltételes borfogyasztási adómentesség ügyében kért véleményünk beküldését sürgeti — a mult ülésen kinevezett bizottság válaszfelirata felolvasatván és elfogadtatván, még az ülés tartama alatt expedálva lett.

167. Ministerium 22,529. sz. a. a gépkezelési tanfolyamról szóló jelentést küldi meg — tudomásul szolgál.

168. Ministerium 24,328. sz. a. tudatja, hogy a hirlett romániai marhavész nem annak bizonyult — örvendetes tudomásul szolgál.

169. Ministerium 25,241. sz. a. Dr. Rodiczky Jenő „Takarománytermesztés“ című munkájának megvételeit ajánlja — már előlegesen megszerzetvén, tudomásul szolgál.

170. Ministerium tudatja 26,041 sz. a., hogy az osztrák

kormány a vasuti marharakodást korlátozó rendeletét visszavonta — tudomásul szolgál.

171. Kolos-monostori igazgatóság 170. sz. a. a Bors- és Mikó-féle ösztöndíjakra érdemes növendékek minősítés táblázatát beadja — az igazgatóság előterjesztése elfogadtatván, a Bors Albert-féle jutalomdíj Huber Lajos, a Gróf Mikó Imre emléke című ösztöndíj pedig Szekeres Ákos végzett hallgatóknak lett odaitélve. A kiosztást egyletünk nevében a július 30-iki zárünnepélyen Tauffer Ferencz tagtárs fogja eszközölni, mely alkalomra az összes tagok is meghívotnak.

172. Kolos-monostori igazgatóság 155. sz. a. az ösztöndíjak és szabad helyekért folyamodó 32 ifjunak kérvényeit teszi át, evvel kapcsolatosan

173. egyleti titkár előterjeszti a kijelelés iránti indokolt jelentését — az igazgatósági és titkári kijelelési javaslat egybehangzónak találtatván és választmány által is helyben hagyatván, a nmlgu ministeriumhoz ajánlólag felterjeszetenek: a 8 ösztöndíjas helyre: Mika Ottokár, Göllner Antal, Barabás Benedek, Nagy András, Csiki József, Katócz Simon, Bartha Lajos és Bedő József; az 5 szabadhelyre pedig: Védfi Lajos, Franz József, Bazényi Gyula, Govrik János és Torda Ferencz.

174. Az Agárdon tartandó nemzetközi gőz- és fogatos eke-verseny programja — lapban közöltetett.

175. Felső tiszavidéki gazd. egylet 226. sz. a. gép- és eszközbiralmi szabályzatát közli tárgyalás végett — köszönettel fogadtatván, a tárgyalás az őszi ülés szakra halasztott.

176. Szávost testvérek budapesti terménybizományi üzletük igénybevételeit ajánlják — tudomásul szolgál.

177. Rozdonyi Sándor a Ganz-féle villamos világítási garnetúrákat ajánlja — tudomásul szolgál.

178. Berger morvaországi főtanító egy osztrák történelmi füzetét ajándékuul megküldeni kívánja — bár a munka szakunkkal nem egyezik a figyelem köszönettel fogadtatott.

179. Gróf Bethlen Gergely indítványozza, kéressék fel a nmlgu ministerium arra, hogy az erdélyrészi méntelepekből és fogarasi ménesből kimustrált lovak az állat-kiállítási lóvásáron kerüljenek eladásra — egyhangulag elfogadtatván, e tárgyban a nmlgu ministeriumhoz sürgős felirat lesz intézendő.

Hitelesítik:	Szabó József,
Tauffer Ferencz,	egyleti alelnök.
Filep István,	Gamauf Vilmos,
Sárosy Pál,	egyleti titkár.

Értesítés.*)

Alólirt igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a nagy-enyedi vinczellér-képezde 3-ik évi tanfolyama folyó év október hó 1-én veendi kezdetét, miért is az intézetbe lépni óhajtók alant kiüntetett bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat legkésőbb september hó 10-éig alólirt igazgatósághoz terjesszék be, a honnét felvételük ügyében a legrövidebb idő alatt értesítést nyereudnek.

*) Erdélyrészi t. laptársainkat ezen „Értesítés“ szives átvételére kérjük. Szork.

Felvételi kellékek:**A. Rendes tanulók.**

Az intézetbe lépni óhajtó rendes tanulótól megkivántatik, illetőleg folyamodványaik mellé csatolandó:

1. A 16 évet meghaladott életkort igazoló keresztlevél.
2. Erős, egészséges, munkát bíró testalkat és védhímlővel beoltásról tanuskodó orvosi bizonyítvány.
3. Legalább az elemi osztályoknak jó sikerrel való végzését tanusító iskolai bizonyítvány.
4. Születési helyének előljárói által kiállított jó erkölcsi bizonyítvány.

5. Szülőinek vagy gyámjának beleegyezése, illetőleg ama kötelező nyilatkozata, mely szerint a növendék a tanodát csak az intézet felügyelő bizottsága és igazgatóságának beleegyezésével hagyhatja el.*)

6. A növendékek egyelőre, míg a nagyméltóságú ministerium a tervbe vett építkezések engedélyezésével a növendékek benlakása és esetleges élelmeztetéséről is gondoskodni méltóztatik, minden szükségleteikről (ugy lakás, élelmezés és egyéb) maguk tartoznak gondoskodni.**)

B. Vendég hallgatók.

Hogy nagykoru egyéneknek, szőlős gazdák fiainak is alkalom adassék a szőlőmivelés, gyümölcsstermelés és borászat terén ismeretek s gyakorlati fogások lehetőleg rövid idő alatti elsajátítására, azért is jónak látta az igazgatóság az intézet tervét akként rendezni be, hogy a szaktantárgyak egy év alatt külön hallgathatók legyenek s ennéltozva ugynevezett vendég hallgatók is vétetnek föl az intézetbe. A vendég hallgatók a tanórákon jelen lenni, a gyakorlati munkákban részt venni kötelesek, bizonyítványt azonban csak az intézet körében töltött időről és kifejtett szorgalmukról nyernek.

Az intézet tanfolyama 3 évre terjed: az első 2 év a növendékek szakbavágó elméleti és gyakorlati kiképezetésére, a 3-ik év a szaktantárgyak ismételése mellett főleg a gyakorlatra fordítatik s arra használtatik, hogy a növendékek a gyakorlati életben tőlük megkivánt önnállóságot némileg már az intézet körében elsajátítsák, miért is a 3-ad éves növendékek nemcsak az intézetben, hanem időnként egyes gazdák megkeresésére az intézeten kívül, mint önnálló munkások illetve, munkavezetők foglalkoztatnak.

Jónak látja az igazgatóság a 3 éves növendékeket a zöldségstermelés és a mezőgazdaság egyes ágainak legfontosabb részeiből is mellékeseu oktatásban részesíteni, hogy a növen-

*) Azon t. pártoló urak, kik saját költségükön növendékeket neveltetni óhajtanak, felkéretnek, miszerint védenceiket rendes szerződés alapján kötelezzék le, hogy így azon esetben, ha a növendékek rossz magaviseletök vagy egyéb okok miatt az intézetből eltávolítottatnának a reájuk fordított kiadások biztosítva legyenek; mert az igazgatóság az intézet célját és érdekét tekintve semminemü elnézést sem gyakorolhat.

**) Idősebbeknek, katonaságtól menteseknek, nagyobb képzettségüknek s azoknak, kik az intézetben már 1-2 évet jó sikerrel eltöltöttek: a benlakás, ösztöndíjak s egyéb kedvezmények elnyerésében előny adatik.

dék a mi viszonyaink között igen gyakran előfordulni szokott, gazdaságterenni alkalmaztatásába magát gyorsan bele élje s ezen alapulól: magát e téren tovább képezhesse.

Végül tudtul adatik, miszerint alólirt igazgatóság a vinczellér-képezde értesítőjét Erdély minden szolgabírói hivatalának megküldötte, hol is az érdeklődők azt bármikor megtekinthetik; lelkészeknek, községi előljáróknak pedig kívánatra az értesítő bérmentve megküldetik.

A vinczellér-képezde igazgatósága.
Nagy-Enyeden, 1882. augusztus hó 1-én.

Mórágvi István,
igazgató tanár.

EGYVELEG.

— **Értesítés.** Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztályának mindazon t. tagjai, kik a folyó évre esedékes részletet még be nem fizették, legközelebb fogják kézhez venni az utánvételes nyugtát, melynek pontos kiváltását nem csak az építkezéssel járó nagy költség, hanem azon körülmény is indokolja, hogy a szeptemberi kiállítás alkalmával tartandó közgyűlésen, az alapszabályok értelmében, csak azon részjegybirtokos vehet részt, ki tagsági kötelezettségeinek pontosan eleget tett; azaz: ki az esedékes részletet befizette.

Kolozsvárt, 1882. augusztus hó 18-án.

Az állatkiállítási szakosztály elnöksége.

— **Értesítés az „Istvántelki“ földmivesiskoláról.** Az „Országos Magyar Gazd. Egyesület“ Istvántelki földmives- és kertészi iskolájánál az új tanév megnyitásával, október hó 1-én 10-12 tanuló a tanfolyamra felvétetik. A tanfolyam 3 év. Felvétetnek bizonyítványokkal igazolt 14 éves ép, egészséges gyakorlati munkára alkalmas testalkattal bíró s 4 osztályu népiskolát végzett ifjak. A felvett tanulók 150 frt évi összegnek féiévi részletben való lefizetése mellett az intézetnél teljes ellátásban részesülnek. 4-5 tanuló számára ingyenes hely van fentartva, mely ingyenes helyek elnyerésénél az említett kivánalmak mellett vagyontalan árva fiúk előnyben részesülnek. — Az említettnél nagyobb előképzettséggel bíró ifjak kik magokat ezen intézetben felvétetni akarják, folyamodványaikat szülői vagy gyámi engedéllyel, keresztlevéllel, orvosi és iskolai bizonyítvánnyal ellátva alólirt igazgatósághoz f. év szeptember 15-ig küldjék be. Részletesebb felvilágosítással és intézeti értesítővel szivesen szolgál az „Istvántelki földmives és kertész-iskola igazgatósága“ Istvántelken. U. posta Rákospalota. — Ugyancsak ez intézetből a szept. hó végén tartandó vizsga után kilépő ifjak közül még háromnak nincs alkalmazása, kik szerény feltételek mellett gazdasági vagy kertész-segédi alkalmazást hajlandók elfogadni.

Az igazgatóság.

— **Aratási idők.** Bolygók felületén az aratási munkálatok nem szünetelnek; az év minden hónapjában foglalkozik a földművelő aratási munkálatokkal. Ausztráliában januárban végzik az aratást s ugyanakor Chiliben és Dél-Amerika

vidékein. Februáriusban Egyiptom és Indiában kezdik s folytatják egész márcziusban. Cuba, Mexico, Syria, Perzsia, Kis-Ázsia áprilisban arat; májusban pedig Marokko, Texas, Florida, China, Japán. Juniában Dél-Európában, Oregon, Amerika déli államaiban, Spanyol, Portugál, Olaszország, Magyar-, Török-, Oláh- és Dél-Oroszország; továbbá Dunafejedelemségek, Közép-Franziaország, Görögország, Szicília, Kentuky, Cansas és Coloradó. Juliusban hozzá csatlakozik Angolország, Nebraska, Minesota, Jowa, Illinois, Indiana, Michigan, Ohio, New-York, Virginia és Canada; továbbá Francia-, Német-, Lengyelország, Ausztria és Svájc. Utóbbiak még augusztusban is aratnak; ugyanakkor aratnak Belgiumban, Hollandiában, Manitoba és Dániában. Szeptemberben Skócia, Svéd- és Észak-Oroszországban. Novemberben megkezdik Caplandban, Dél-Áfrika, Peru és Észak-Ausztráliában; decemberben végre Dél-Ausztráliában, Chili-ben és a Plata államokban. (Gy. m.)

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest aug. 19. | Bécs aug. 19.

Buza	9 50 — 9 80 frt	10 20 — 10 85 frt
Rozs	7 30 — 7 35 frt	7 85 — 8 30 frt
Árpa, takarmány	6 55 — 6 85 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7 25 — 8 00 frt	8 75 — 9 00 frt
Árpa, seres	8 50 — 9 25 frt	9 00 — 10 50 frt
Zab	5 80 — 6 40 frt	5 70 — 7 90 frt
Törökbuza	8 70 — 8 90 frt	9 00 — 9 60 frt

Budapesti marhavásár augusztus 17-én. Összes felhajtás 2455 db. nagy és 3941 apró marha. Ebből eladatott 28 db. bika, 1071 db. ökör, 1002 db. vágó tehén, 172 db. fejős tehén, 180 db. bival, 364 db. borju, 3577 db. juh. Árak: bika darabonként 73—137 frt, ökör páronként 195—348 frt, vágó tehén páronként 115—260 frt, fejős tehén darabonként 86—172 frt, bival páronként 135—247 frt, borju darabonként 12—38 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 9—18 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 53—56 frt, tehénhús 48—52 frt, borjuhús 52—74 frt, bivalhús 45—49 frt.

Bécsi marhavásár augusztus 14-én. Összes felhajtás 3374 drb és pedig 1908 drb. magyar, 899 drb. lengyel és 577 drb. német fajta, melyből 3374 drb. ökör, — drb. tehén, — drb. bika és — db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 56—59½ frt, lengyel 55—59½ frt, német — — frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frt fizettek.

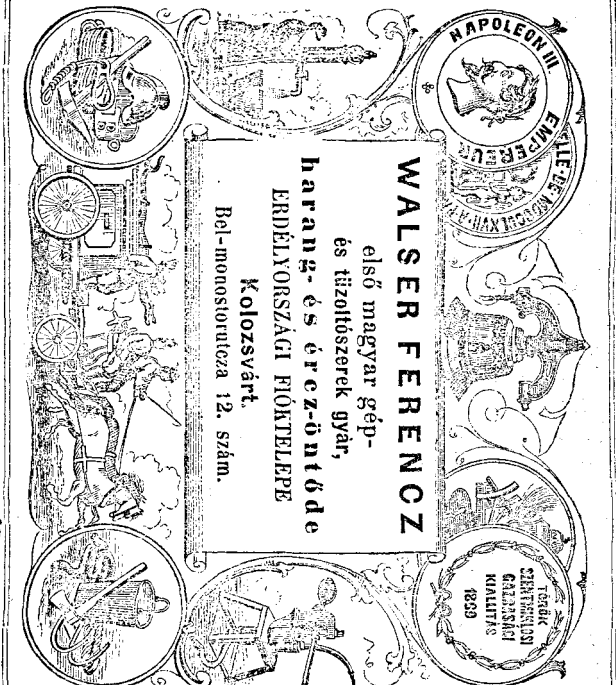
Kőbányai sertésvásár aug. 18-ikán. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőjező részvénytársaság jelentése.) A nagyobb felhajtások okozták ezt, hogy az üzlet hangulata lanyhult és az árak mult héthez képest csökkentek.

Heti átlag árak: magyar vál. áru 260—300 klg. nehéz 62½—63 kr., 220—260 klg., nehezek 62—62½ kr. Öreg 300 klg. tül 61 kr, vidéki sertések 60—60½ kr, sovány sertések 200—400 klg. elevensúlyban 64—65 kr., 45 klg. ételsúly és 4% levánással. Transzióban: szerbiai 62—63 kr., románai 62—62½ kr., tuskés 58½—59 kr. tiszta klg.grammonként. — Összes felhajtás: 11,008 drb; összes elhajtás 2535 drb.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

WALSER FERENCZ
első magyar gép-
és tűzoltószerek gyár,
harang- és érezőöntőde
ERDELYORSZÁGI RIÓKTELEPE
Kolozsvárt.
Bel-monostorticza 12. szám.

Üzlet nagyboltos és vízművészeti kellékek tárlata.

Szerelő-műhely kúttak s vízvezetékek berendezésére.

Tetemesen leszállított gyári árak mellett.
(18.) (12—30.)

Legjobban	osztályozásra	alkalmas!
Eredeti	M a y e r	trieur
<p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">25,000</p> <p>gép használat- ban</p> <p style="text-align: center;">(21.)</p>	<p>A gyári jel- vény ki- vántassék</p> <p style="text-align: center;">(4—9.)</p>	
GROSSMANN J.		
váci körút 76.	BUDAPEST	váci körút 76.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb meter	1 kilo marha-hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	széna	szalma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	aug.	17	600	450	400	—	200	500	250	—	250	40
Bánfi-Hunyad	aug.	15	740	600	560	—	280	800	—	—	160	40
Besztercze	aug.	8	650	550	500	—	420	700	260	100	300	36
Brassó	aug.	18	785	615	450	345	240	630	265	220	225	44
Csik-Szereda	aug.	16	850	700	550	450	350	650	200	60	200	36
Deés	aug.	15	1040	920	860	440	640	740	540	190	320	40
Déva	aug.	19	1200	900	850	—	600	700	290	90	230	36
Erzsébetváros	aug.	19	625	500	425	—	275	650	250	130	250	44
Fogaras	aug.	18	830	—	400	—	220	600	260	70	230	42
Gyula-Fehérvár	aug.	12	700	575	450	—	250	675	200	100	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	aug.	19	1000	—	580	—	400	725	260	50	160	40
Hátszeg	julius	3	800	700	560	500	500	600	—	—	200	44
Kézdi-Vásárhely	aug.	17	800	650	560	440	280	600	360	100	300	40
Kolozsvár	aug.	17	725	—	425	—	330	680	300	300	350	48
Maros-Ludas	aug.	15	550	350	400	—	200	650	—	—	300	44
Maros-Vásárhely	aug.	17	700	500	500	360	280	650	300	100	450	40
Medgyes	aug.	17	605	500	395	375	235	610	165	65	245	40—44
Nagy-Ényed	aug.	17	675	550	440	—	300	700	360	160	260	40
Nagy-Szeben	aug.	18	600	480	400	410	240	680	160	110	350	48
Nagy-Várad	aug.	15	715	590	505	365	245	665	470	280	320	48
Segesvár	aug.	17	780	550	450	—	300	670	150	90	160	44
Sepsi-Szent-György	aug.	14	840	750	520	400	200	640	340	130	210	44
Szamosujvár	aug.	21	715	585	540	—	380	710	340	70	300	40
Szász-Régen	aug.	17	650	485	460	450	405	725	290	140	225	36
Szász-Sebes	aug.	17	700	625	400	—	250	650	160	100	240	44
Szászváros	aug.	19	690	590	410	—	210	670	200	40	200	40
Székely-Udvarhely	aug.	8	900	700	550	—	400	700	200	40	250	40
Szilágy-Somlyó	aug.	18	650	550	490	455	160	730	240	150	300	40
Teke	aug.	14	600	450	450	400	250	650	160	20	300	36
Torda	aug.	12	650	450	450	350	275	675	100	15	250	44

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája az 1882-ik évre.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b e l y e g g e l e g y ü t t																			
		1		1—3		1—6		1—12		1—18		1—26		1—30		1—36		1—40		1—52	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1 ⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utca Minorita-épület.